

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de Beatitudine, de Actibus humanis, eorumque Moralitate, de
Virtutibus ac Donis, de Vitiis ac Peccatis, & de Legibus, nec-non
Dissertationem Theologicam de Probabilitate

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. II. Solvuntur objectiones

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78232)

Hieronymum, ubi faceto Apologo disputationem istam concludit. *Cum* (inquit) *aliquis ruisset in puteum, ubi aqua tantum erat, qua eum magis exciperet ne moreretur, quam suffocaret ne loqueretur, accessit alius, & dixit ei, quomodo huc ceciderim queras.* Ita quoniam ex fide Catholica constat, de peccato originali tanquam de puero infantis animam Christi gratia liberari; satis nobis esse debet, quod modum quo salva fiat noverimus, etiam si nunquam quomodo in malum illud deveniret perfecte cognoscamus.

ARTICULUS IV.

An Adamus per quodcumque peccatum, dummodo esset primum, traduxisset in posteris culpam originalem?

52. **P**artem negativam tenent Alenis 2. p. qu. 22. membro 3. art. 3. Catarinus opusc. de Peccato originali parte ultimâ. Suarez de Opere sex dierum lib. 6. cap. 13. num. 8. Meratius disput. 14. de Peccatis lect. 4. & 5. & alii Recentiores, existimantes ex vi divina legis, & pactum Adamo initum, solum duntaxat peccatum comedendi de ligno vetito potuisse ad nos ex Adamo derivari; & hoc derivatum fuisse, etiam si non fuisset primum, sed alia præcessissent; atque adeo causalitatem peccati originalis nequaquam fuisse alligatam illi peccato, quia primo, sed quia talis speciei, scilicet gula.

§. I.

Sententia affirmans us probabilior eligitur.

Dico tamen, primum Adami peccatum fuisse causam translationis culpæ originalis, non quia tale, sed quia primum: unde si quodvis aliud prius commisisset, totam humanam infeceret naturam. Ita communiter docent nostri Thomistæ hic, quos sequuntur Durandus. Curiel, & alii.

53. **P**robatur primò ex D. Thoma in 2. dist. 33. in fine in expositione litteræ ad secundam difficultatem, ubi sic ait; *Dicendum quod hoc est per accidens quod (peccatum gula) tale nocuum natura humana intulit; quia scilicet fuit primum peccatum quod naturam humanam vitia vit.*... quodcumque autem aliud peccatum fuisset hoc modo primum, etiam similem effectum habuisset, sive fuisset peccatum operis, sive voluntatis. Quo nihil clariùs & expressius in favorem nostræ assertionis dici potest. Idem docet eadem distinct. quæst. 1. art. 1. dist. 21. quæst. 2. art. 2. ad 2. ibidemque ad Annibal. artic. 4. ad 1. Ad Roman. 5. lect. 3. De Malo quæst. 4. artic. 8. & 2. 2. quæst. 163. artic. 3. ad 2.

54. **P**robatur secundò ratione ex locis citatis desumptâ. Idcirco primum Adæ peccatum traducitur in posteris, quia per illud primus homo amisit iustitiam originalem, quæ erat quoddam donum gratuitum, toti humanæ naturæ divinitus in primo parente collatum: Sed per quodcumque aliud peccatum mortale, si fuisset primum, amisisset primus homo iustitiam originalem; nam iustitia originalis, utpote includens ipsam gratiam sanctificantem, erat incompossi-

bilis cum quovis peccato mortali: Ergo quodcumque peccatum mortale ab Adamo commissum, si fuisset primum, fuisset in posteris traductum, subindèque fuisset causa originalis peccati.

Dices: Adamus per quodcumque mortale peccatum, si fuisset primum, amisisset quidem pro se originalem iustitiam, non tamen pro posteris.

Sed contra: Eo ipso quod Adamus per primum peccatum amisisset iustitiam originalem, amisisset etiam vigorem ad eam communicandam posteris, quia (ut dicebamus articulo præcedenti) talis vigor quasi dimanabat ab ipsa iustitia, & erat illi annexus: Ergo non solum pro se, sed etiam pro posteris, per primum peccatum iustitiam originalem amisisset. Consequentia manifesta est: amittere enim iustitiam originalem pro posteris, est amittere vim ad eam posteris communicandam.

§. II.

Solvuntur Objectiones.

Objicies primò: Solum illud peccatum Adami derivaretur ad posteris, quod esset capitale, id est, commissum ab eo ut capite totius naturæ: Sed nullum aliud, præter esum ligni vetiti, esset capitale, sed personale tantum: Ergo nullum aliud, præter istud, esse esset primum ad posteros Adami derivaretur. Major patet, Minor probatur. Peccatum Adami non habebat esse capitale ex natura rei, quia videlicet erat caput naturale suæ posteritatis, sed ex vi pacti quo fuit constitutus caput morale illius, ut artic. 2. ostensum est: Sed pactum solum fuit initum cum Adamo in ordine ad impletionem aut transgressionem præcepti denon comedendo de ligno vetito: Ergo nullum aliud peccatum, præter esum ligni vetiti, potuit esse capitale. Minor probatur: Pactum enim cum Adamo initum non aliunde colligitur, quam ex verbis istis Dei ad Adamum Genes. 2. *De ligno scientiæ boni & mali ne comedas: in quocumque enim die comederis ex eo, morte morieris:* Sed hæc comminatio solum respicit transgressionem illius præcepti positivi: Ergo pactum cum Adamo initum, hujus tantum præcepti observantia aut transgressioni erat alligatum.

Respondeo concessâ Majori, negando Minorem. Ad illius probationem neganda est iterum Minor. Ad ejus probationem, distinguo Minorem: hæc comminatio solum respicit transgressionem illius præcepti positivi, explicitè & formaliter, concedo Minorem: implicitè & virtualiter, nego Minorem: nam ut ait D. Thomas in 2. distinct. 33. in expositione textus supra citata: *In hoc ostenditur, quod etiam si alia peccata commisisset, similem penam sustinisset, quasi minori ad majus: gravius est enim præceptum præterire naturalis legis, quo prohibetur illud quod in se est malum, quam præterire præceptum discipline, quo prohibetur quod non est malum, nisi quia prohibetur.*

Objicies secundò: Prius Adam peccavit peccato superbiæ, quam gula, vel inobedienciæ; & tamen peccatum Adæ, quod transmittitur in posteris, non est superbiæ, sed inobedienciæ, ut patet ex verbis illis Apostoli ad Roman. 5. *Per unius inobedientiam peccatores constituti sunt multi*

multi; vel gulæ, ut docet Basilius humil. 1. de jejunio dicens: *Quia non jejunavimus, è Paradiso excedimus: Ergo primum Adæ peccatum non transmittitur in posteros. Antecedens verò passim docetur à SS. Patribus, & à D. Thoma 2.2. quæst. 163. art. 1. ubi asserit primum peccatum Adami fuisse superbiam, constatque tum ex suggestione serpentis, *Eritis sicut Dii scientes bonum & malum: tum ex verbis illis Tobie morientis ad filium: Superbiam nunquam in tuo sensu, aut in tuo verbo dominari permitas: in ipsa enim initium sumpsit omnis perditio. Quæ verba de primo peccato Adami, à quo omnis nostra perditio & peccatum ortum desumpserit, intelligunt S. Augustinus 14. de civit. capite 13. divus Thomas loco citato, Abulenſis in 3. cap. Genes. qu. 6. & plures alii.**

Respondeo distinguendo Antecedens: Prius Adam peccavit peccato superbie, prius naturam in genere causæ finalis, concedo Antecedens: prius tempore, nego Antecedens, & Consequentiam.

Explicatur hæc solutio: Primum Adæ peccatum fuit transgressio illius præcepti, *De ligno scientiæ boni & mali ne comedas, Genes. 2. licet enim alia præcesserint interiora, præsertim peccatum superbie, quod, ut docet S. Thomas loco citato, fuit omnium primum, exteriùs tamen nullum aliud prædictâ transgressione prius fuit, & quæ præcesserunt interiora, se habent respectu illius sicut actus interior, vel motivum quo inductus est Adam ad transgressionem talis præcepti, cum quæ efficiunt unum peccatum completum: nam ut ait D. Thomas loco citato: *Ad unum peccatum multi motus concurrere possunt. Et hinc qu. 82. art. 2. ad 1. dicit: In peccato primi parentis quod per originem traducitur, fuerunt plures deformitates, scilicet superbie, inobediencie, gula, & alie hujusmodi. Deformitas tamen superbie fuit prior alius prioritate naturæ, in genere causæ finalis, quia ex fine assimilationis ad Deum, indebito modo obtinendæ, Adam fuit motus ad comedendum de ligno vetito, & transgrediendum Dei præceptum. Unde semper vetum manet, primum Adæ peccatum ad nos fuisse derivatum.**

Dices: Saltem ex hæc solutio sequitur non solam malitiam gulæ in illo peccato repertam, sed etiam malitiam superbie ad nos derivari: Atqui hoc est falsum: Ergo &c. Sequela patet, Minor autem probatur. Deus Genes. 3. incipiens exequi pœnam, peccato capitali Adami impositam, his verbis: *Maledicta terra in opere tuo &c. causamque reddens talis punitionis, non, dixit Adamo, quia superbus fuisti, sed quia audisti vocem uxoris tue, & comediſti: At si malitia superbie, capitalis esset, & ad nos per originem transiret, executio pœnæ pariter illi responderet: Ergo cum solùm malitia comestionis pro causa pœnæ assignetur, illa solùm capitalis fuit, & ad nos per originem transit.*

Respondeo concedendo sequelam Majoris, & negando Minorem, Ad cujus probationem dicendum, quod licet Deus pro causa pœnæ Adamo infligat malitiam superbie non assignaverit, non sequitur ipsam talis pœnæ non fuisse causam, saltem partialem & inadæquatam: si enim talis pœna fuit infligta pro malitia & deformitate comestionis, à fortiori pro malitia superbie, quæ gravior est, utpote jure naturæ prohibita, infligi debuit. Ratio autem cur Deus causam punitionis peccati Adæ reddens, solam

comestionis malitiam expressit, & nos alias in hoc peccato inclusas, ea fuisse videtur, quod in comminatione cap. 2. facta, solùm explicata fuerat malitia comestionis, ut patet ex verbis illis, *In quacumque autem die comederis ex eo, morte morieris: comminatio autem hujus pœnæ ideo specialiter facta est pro transgressione illius præcepti, ut quia non erat de re secundum se mala, intelligeretur per illam incurri mortem, quia prohibita erat.*

Objicies tertio: Justitia originalis non transiret in posteros ex Ade & humilitate primi parentis, sed ex sola observantia præcepti de non comedendo de ligno prohibito: Ergo sola illius præcepti transgressio potuit derivari ad posteros, secundum ordinem de facto institutum, Consequentia patet: nam sola illius præcepti transgressio derivatur ad posteros, ex cujus observantia nascerentur in justitia originali. Antecedens autem probatur: Er si Adamus fidelis & humilis fuisset, & in peccatum superbie non incidisset, si tamen præceptum illud positum de non comedendo de ligno vetito violasset, ejus posterii in justitia originali non fuissent nati, sed in peccato originali: Ergo nec ex fide, nec ex humilitate primi parentis, justitia originalis derivaretur in posteros.

Responderetur, quod sicut posterii Adami ex prima transgressione cujuscumque præcepti nascerentur in peccato, ut supra probatum est, ad hoc ut nascerentur in justitia originali, non sufficiebat hujus vel illius præcepti observantia, sed requirebatur observantia omnium, id est nullius præcepti transgressio: unde et si Adamus legem illam positivam de non comedendo de ligno vetito observasset, si tamen totam legem non implevisset, sed aliquod ejus præceptum violasset, ejus posterii in originali justitia non fuissent nati.

§. III.

Corollaria præcedentis doctrinæ.

EX dictis inferes primò, non solùm pueros natos ex infidelibus contrahere peccatum originale, sed etiam natos ex fidelibus; nam filii etiam fidelium indigent baptismo: baptismus autem in remedium peccati originalis institutus est. Adde quod S. Joannes Baptista natus est ex parentibus fidelibus & sanctis; & tamen constat ex Evangelio illum fuisse sanctificatum in utero matris, subindèque in sua conceptione peccatum originale contraxisse.

Inferes secundò, solùm primum peccatum Adæ, non verò alia, vel ipsius, vel proximorum parentum, traduci in posteros. Ita D. Thomas art. 2.

Probatur prima pars: Illud solùm peccatum per originem derivatur ad posteros, quod fuit capitale: Sed solùm primum peccatum Adæ fuit capitale: Ergo illud solùm pro originem derivatur in posteros. Major patet ex supra dictis: Minor verò suadetur primò ratione divi Thomæ. Illud solùm peccatum fuit capitale, quod corrumpit naturam, illamque spoliavit dono communi, Adamo pro se, & pro tota sua posteritate commissio, nempe originali justitia: Sed solùm primum peccatum Adami hoc præstitit; alia enim ejus peccata, vel proximorum parentum, illam supponebant per primum ejusdem